

بررسی حقوقی شرایط کار کودکان و نوجوانان

از دیدگاه تطبیقی

جلد اول

دکتر کتایون رهوری

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

با دیباچه دکتر سید محمد هاشمی

سرشناسه : رهوردی، کتابون، ۱۳۵۰-
 عنوان و نام پدیدآور : بررسی حقوقی شرایط کار کودکان و نوجوانان از دیدگاه تطبیقی / کتابون رهوردی؛
 با دیباچه سید محمد هاشمی.
 مشخصات نشر : تهران: خرسندی، ۱۳۹۸-
 مشخصات ظاهری : ۶۷۱ ص.
 شابک : 978-622-224-066-0
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا
 موضوع : حقوق کودک - - مطالعات تطبیقی
 Children's rights - - Comparative studies : موضوع
 (Children - - Legal status, laws, etc) : موضوع
 : کودکان - - وضع حقوقی و قوانین : موضوع
 (Child labor - - Law and legislation) : موضوع
 : کودکان کار - - قوانین و مقررات : موضوع
 (Comparative law) : موضوع
 : حقوق تطبیقی : موضوع
 : هاشمی، سید محمد، ۱۳۲۸-، مقدمه‌نویس : شناسه افزود
 K ۳۱ : رده‌بندی کنگره
 ۳۲۰ ۳۵۲ : رده‌بندی دیویی
 ۵۶۳۷۰ : شماره کتابشناسی ملی

انتشارات خردان

تهران، خیابان نلسون ماندلا (جردن) - چهارراه جهان کدک - ضلع شمال غربی -
 پلاک ۶۶ - طبقه اول - واحد ۳ - تلفن: ۵-۶۶۹۰۱۰۳۴ و ۸-۶۶۴۹۰۵۸۴
 فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منیری جاوید بن‌بست شهرزاد، پلاک ۵، کسب‌وکار حقوقی شب‌رنگ
 تلفن: ۶۶۴۹۸۱۱۲
 فروشگاه شماره ۲: خ انقلاب، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، پلاک ۱۲۱۸
 تلفن: ۶۶۹۷۳۹۷۴-۶۶۹۷۴۶۷۵

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

بررسی حقوقی شرایط کار کودکان و نوجوانان از دیدگاه تطبیقی

دکتر کتابون رهوردی

چاپ اول: ۱۳۹۸ - شمارگان: ۵۰۰ جلد

صفحه‌آرایی: الهام پیدایی

قیمت: ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-224-066-0

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴-۰۶۶-۰

فهرست مطالب

۱۶	 دیباچه
۱۸	 مقدمه
۲۰	 بخش اول: نگرش کلی بر کار کودکان و نوجوانان
۲۲	 فصل اول - تعاریف و مفاهیم
۲۲	 گفتار اول - کلیات
۲۵	 گفتار دوم - تعاریف در اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای
۲۵	 بند اول - کنوانسیون حقوق کودک
۲۸	 بند دوم - مقاله‌نامه شماره ۱۳۸ در مورد حداقل سن کار
	 بند سوم - مقاله‌نامه شماره ۱۸۲ در خصوص ممنوعیت کار کودک و اقدام فوری
۲۹	 برای محو بدترین اشکال آن ...
۳۰	 بند چهارم - قطعنامه شماره ۲۹ شورای وزیران اروپا
۳۰	 بند پنجم - گزارش‌های مدیر کل سازمان بین‌المللی کار
۳۸	 گفتار سوم - نمونه‌هایی از تعاریف واژه کودک و نوجوان در کشورهای مختلف جهان
۳۸	 بند اول - ترکیه
۴۱	 بند دوم - برزیل
۴۳	 بند سوم - چین
۴۴	 بند چهارم - لبنان
۴۵	 بند پنجم - انگلستان و ولز
۴۷	 بند ششم - ایران
۵۳	 فصل دوم - مختصری از تاریخچه اشتغال کودکان و نوجوانان

- گفتار اول - کلیات ۵۳
- گفتار دوم - اسناد بین‌المللی ۵۶
- گفتار سوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۵۹
- بند اول - انگلستان ۵۹
- بند دوم - آمریکا ۶۳
- بند سوم - فرانسه ۶۵
- بند چهارم - ایران ۶۶
- فصل سوم - معیارهای مربوط به حداقل سن شروع به کار ۷۰
- گفتار اول - کلیات و معیارهای حداقل سن در اسناد بین‌المللی ۷۰
- بند اول - مقاله‌نامه‌های شماره ۵ و ۵۹ و توصیه‌نامه شماره ۵۲ (در صنایع) ۷۱
- بند دوم - مقاله‌نامه‌های شماره ۷ و ۵۸ و ۱۱۲ (در کارهای دریایی) ۷۳
- بند سوم - مقاله‌نامه‌های شماره ۱۰ و ۱۸ (در کارهای کشاورزی) ۷۴
- بند چهارم - مقاله‌نامه شماره ۱۵ (متن‌های سوخت و گرم کردن کشتیها) ۷۶
- بند پنجم - مقاله‌نامه‌های شماره ۳۳ و ۱۶۰ (در کارهای غیر صنعتی) و توصیه‌نامه شماره ۱۸۴ (در مورد کارهای خانگی) ۷۷
- بند ششم - توصیه‌نامه‌های شماره ۹۶ و ۱۲۴ و مقاله‌نامه شماره ۱۲۳ (در معادن و کارهای تحت‌الارضی) ۷۸
- بند هفتم - مقاله‌نامه شماره ۱۳۸ (در خصوص حداقل سن لازم جهت اشتغال بکار) ۷۹
- بند هشتم - توصیه‌نامه شماره ۱۴۶ ۹۱
- بند نهم - اقدامات سایر نهادهای بین‌المللی ۹۳
- گفتار دوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۹۶
- بند اول - ژاپن ۹۶
- بند دوم - کره جنوبی ۹۹
- بند سوم - چین ۱۰۱

۱۰۴	بند چهارم - لبنان
۱۰۷	بند پنجم - فدراسیون روسیه
۱۰۹	بند ششم - ترکیه
۱۱۴	بند هفتم - هندوستان
۱۱۸	بند هشتم - مصر
۱۲۰	بند نهم - انگلستان و ولز
۱۲۴	بند دهم - آلمان
۱۲۶	بند یازدهم - یونان
۱۲۸	بند دوازدهم - مکزیک
۱۳۱	بند سیزدهم - نیکاراگوئه
۱۳۴	بند چهاردهم - بنین
۱۳۶	بند پانزدهم - استرالیا
۱۴۳	بند شانزدهم - کانادا
۱۴۶	بند هفدهم - ایالات متحده آمریکا
۱۵۷	الف - نیویورک
۱۵۸	ب - تنسی
۱۵۹	ج - وایومینگ
۱۶۰	د - آریزونا
۱۶۲	بند هجدهم - ایران
۱۷۲	فصل چهارم - علل کار کودکان و نوجوانان
۱۷۲	گفتار اول - کلیات
۱۷۵	بند اول - فقر
۱۸۱	بند دوم - نقش خانواده
۱۸۹	بند سوم - بحران‌های اقتصادی

- بند چهارم - بلایای طبیعی ۱۹۷
- بند پنجم - مخاصمات مسلحانه ۱۹۹
- بند ششم - بیماری ایدز ۲۰۱
- بند هفتم - تأثیر مهاجرت ۲۰۵
- بند هشتم - نقش حمایت‌های اجتماعی ۲۱۰
- بند نهم - نقش کارفرمایان ۲۱۲
- گفتار دوم - اسناد بین‌المللی ۲۱۵
- گفتار سوم - بررسی رصوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۲۲۱
- بند اول - هندوستان ۲۲۱
- بند دوم - ترکیه ۲۲۷
- بند سوم - تاجیکستان ۲۲۸
- بند چهارم - اندونزی ۲۲۹
- بند پنجم - فیلیپین ۲۳۰
- بند ششم - تایلند ۲۳۱
- بند هفتم - بنگلادش ۲۳۲
- بند هشتم - جمهوری دموکراتیک مردمی لائو ۲۳۳
- بند نهم - مغولستان ۲۳۴
- بند دهم - مصر ۲۳۵
- بند یازدهم - زیمبابوه ۲۳۵
- بند دوازدهم - اوگاندا ۲۳۶
- بند سیزدهم - زامبیا ۲۳۷
- بند چهاردهم - رواندا ۲۳۸
- بند پانزدهم - برزیل ۲۳۸
- بند شانزدهم - ایران ۲۴۰

۲۴۵	بخش دوم: نوع اشتغال و موارد سوء استفاده از کار کودکان و نوجوانان
۲۴۷	فصل اول- انواع کار کودکان و نوجوانان
۲۴۷	گفتار اول- اشتغال در بخش صنعت
۲۴۷	بند اول- کلیات
۲۵۴	بند دوم- اسناد بین المللی
۲۶۱	بند سوم- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان
۲۶۱	الف- تانزانیا
۲۶۴	ب- غنا
۲۶۹	ج- مصر
۲۷۰	د- هند
۲۷۸	هـ- لبنان
۲۸۰	و- پرو
۲۸۴	ز- آمریکا
۲۸۹	ح- ایتالیا و اسپانیا
۲۹۰	ط- پرتغال
۲۹۰	ی- ایران
۲۹۳	گفتار دوم- اشتغال در بخش کشاورزی
۲۹۳	بند اول- کلیات
۲۹۸	بند دوم- اسناد بین المللی
۳۱۱	بند سوم- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان
۳۱۱	الف- اوگاندا
۳۱۵	ب- غنا
۳۲۳	ج- مصر
۳۲۸	د- هند

هـ- آمریکا	۳۳۳
و- ایران	۳۳۹
گفتار سوم - اشتغال در بخش خدمات	۳۴۱
بند اول - کلیات	۳۴۱
بند دوم - اسناد بین‌المللی	۳۴۷
بند سوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان	۳۵۶
الف - ترکیه	۳۵۶
ب - هندوستان	۳۶۰
ج - نپال	۳۶۰
د - کره	۳۶۱
هـ - جمهوری دموکراتیک مردمی لائو	۳۶۱
و - مالزی	۳۶۲
ز - مکزیک	۳۶۲
ح - برزیل، کلمبیا و اکوادور	۳۶۳
ط - کنیا و گینه نو	۳۶۴
ی - آمریکا	۳۶۵
ک - ایران	۳۷۱
فصل دوم - بدترین اشکال کار کودک	۳۷۵
مقدمه	۳۷۵
گفتار اول - کلیه اشکال بردگی و شیوه‌های مشابه بردگی	۳۸۱
بند اول - فروش کودکان و نوجوانان	۳۸۷
الف - کلیات	۳۸۷
ب - اسناد بین‌المللی	۳۸۸
ج - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان	۳۹۶

- ج-۱- پاکستان، ویتنام، نیجریه، مالزی، یمن ۳۹۶
- ج-۲- ایران ۳۹۶
- بند دوم- قاچاق و جابجایی کودکان و نوجوانان ۳۹۸
- الف- کلیات ۳۹۸
- ب- اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای ۴۰۶
- ج- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۴۱۶
- ج-۱- چین ۴۱۶
- ج-۱- پاکستان ۴۱۹
- ج-۳- امارات متحده عربی ۴۲۱
- ج-۱- افغانستان ۴۲۳
- ج-۵- آفریقا ۴۲۴
- ج-۶- نیکاراگوئه ۴۲۵
- ج-۷- مکزیک ۴۲۷
- ج-۸- آمریکا ۴۲۹
- ج-۹- یونان ۴۲۹
- ج-۱۰- ایران ۴۳۲
- بند سوم- بندگی به علت دین (بدهی) ۴۳۸
- الف- کلیات ۴۳۸
- ب- اسناد بین‌المللی ۴۴۲
- ج- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۴۴۴
- ج-۱- هند ۴۴۴
- ج-۲- پاکستان ۴۵۱
- ج-۳- ایران ۴۵۵
- بند چهارم- رعیتی ۴۵۶

- الف- کلیات ۴۵۶
- ب- اسناد بین‌المللی ۴۵۷
- ج- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۴۵۹
- ج- ۱- تبت ۴۵۹
- ج- ۲- بوتان ۴۶۱
- ج- ۳- ایران ۴۶۱
- بند پنجم- کار اجباری ۴۶۲
- الف- کلیات ۴۶۲
- ب- اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای ۴۷۵
- ج- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۴۹۷
- ج- ۱- هندوستان ۴۹۷
- ج- ۲- نپال ۴۹۷
- ج- ۳- پاکستان ۴۹۸
- ج- ۴- افغانستان ۴۹۸
- ج- ۵- اندونزی ۴۹۸
- ج- ۶- سیرالئون ۴۹۹
- ج- ۷- عراق ۵۰۴
- ج- ۸- سریلانکا ۵۰۷
- ج- ۹- کلمبیا ۵۰۹
- ج- ۱۰- ایران ۵۱۱
- گفتار دوم- سوء استفاده و بهره‌برداری جنسی از کودکان و نوجوانان ۵۱۴
- بند اول- کلیات ۵۱۴
- بند دوم- اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای ۵۲۱
- بند سوم- بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۵۳۱

الف - برزیل ۵۳۱

ب - آرژانتین ۵۳۷

ج - تایلند ۵۳۹

د - فیلیپین ۵۴۱

هـ - ایران ۵۴۲

گفتار سوم - سوء استفاده و بهره‌برداری از کودکان و نوجوانان برای فعالیت‌های

غیرقانونی بویژه برای تولید و قاچاق مواد مخدر ۵۴۷

بند اول - کلیات ۵۴۷

بند دوم - اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای ۵۵۰

بند سوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۵۵۳

الف - تایلند ۵۵۳

ب - آفریقای غربی ۵۵۸

ج - ایران ۵۶۲

گفتار چهارم - کارهای مغایر با سلامت اخلاقی و اخلاقیات کودکان و نوجوانان ۵۶۵

بند اول - کلیات ۵۶۵

بند دوم - اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای ۵۶۷

بند سوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان ۵۷۲

الف - تانزانیا ۵۷۲

ب - هند ۵۷۳

ج - مصر ۵۷۵

د - ایالات متحده آمریکا ۵۷۵

هـ - تایلند ۵۷۶

و - ایران ۵۷۷

فصل سوم - کودکان و نوجوانان خیابانی ۵۸۱

۵۸۱	گفتار اول - کلیات
۵۹۷	گفتار دوم - اسناد بین‌المللی
۶۰۲	گفتار سوم - بررسی موضوع در پاره‌ای از کشورهای جهان
۶۰۲	بند اول - ترکیه
۶۰۴	بند دوم - هند
۶۰۷	بند سوم - برزیل
۶۱۲	بند چهارم - آفریقای جنوبی
۶۱۳	بند پنجم - روسیه
۶۱۴	بند ششم - ایران
۶۲۵	فهرست منابع و مآخذ
۶۲۵	۱- منابع فارسی
۶۲۵	الف - کتب
۶۲۸	ب - مقالات
۶۳۰	ج - قوانین و مقررات
۶۳۶	د - مقاوله‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار
۶۳۷	هـ - توصیه‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار
۶۳۸	و - سایر اسناد و فعالیت‌های صورت گرفته
۶۳۹	ز - پایگاه‌های اینترنتی
۶۳۹	ح - پایان‌نامه
۶۴۰	ط - روزنامه‌ها
۶۴۱	ی - متفرقه
۶۴۱	۲- منابع انگلیسی
۶۴۱	A: Books
۶۴۲	B. Articles

٩٥٤	C: International Reports (ILO, UNICEF, U.N &....)
٩٥٨	D. Other Reports
٩٩٢	E. Codes
٩٩٧	F. ILO Conventions
٩٩٨	G. ILO Recommendations
٩٩٨	H. Other Documents and Measures and Structures
٩٧٠	I. Intrenet
٩٧١	J- Newspapers
٩٧١	٣ منبع عربي

www.ketab.ir

دیباچه

در دنیای امروز یکی از عمده‌ترین مسایلی که ذهن بشر را به خود معطوف نموده موضوع استخدام و اشتغال برای کسب درآمد است. وجود همین دغدغه سبب شده گروه‌های مختلف انسانی به کار در کارخانه‌ها و کارگاه‌ها و سایر مراکز مبادرت ورزند که نمونه بارز آن کار زنان، کودکان، نوجوانان، معلولین، مهاجرین و است. هر کدام از گروه‌های مذکور در محیط‌های کار خویش با مشکلات خاص خود مواجه‌اند که مطالعه این مشکلات از موضوعات مهم و مورد توجه حقوق کار و محققین و پژوهشگران می‌باشد.

همچنین مطالعه شرایط کار از جمله مباحث مهم حقوق کار است که شامل موضوعات متعددی بوده و در گذر زمان در حال تغییر و تحول می‌باشد که شرایط مذکور در مناطق مختلف جهان یکسان نبوده و دارای تفاوت‌هایی است.

از طرف دیگر مطالعه مقاوله‌نامه‌ها و توضیحات نهادهای سازمان بین‌المللی کار (به عنوان مهم‌ترین نهاد بین‌المللی عهده‌دار وضع قوانین و مقررات بین‌المللی کار) در بررسی شرایط کار از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کتاب حاضر از میان گروه‌های نامبرده به بررسی شرایط کار، کودکان و نوجوانان به عنوان یکی از آسیب‌پذیرترین گروه‌ها اقدام و تلاش نموده تا جنبه‌های مختلف فعالیت حرفه‌ای آنها را مورد توجه قرار دهد.

در مسیر این تحقیق ضمن معرفی اسناد بین‌المللی مربوطه به بررسی شرایط موجود در کشورهای مختلف جهان (که در رابطه با آن موضوع خاص شاخص هستند) پرداخته شده است با تأکید به این که مطالعه کشورها بصورت تطبیقی است که در مطالعات و تحقیقات مختلف بسیار راهگشا بوده و شناسایی راهکارهای موجود و عمل به مناسب‌ترین آنها را معرفی می‌نماید.

در واقع در سایه مطالعه تطبیقی مسائل و مشکلات موجود در کشورهای مورد بحث بویژه با بررسی قوانین و مقررات، بهتر می‌توان نقاط ضعف و قوت آنها را تشخیص داده و

به راه حل‌ها و راهکارهای مناسب دست یافت که در نهایت از طریق اصلاح قوانین و مقررات موجود، تغییرات مناسب و قابل اجرا در قوانین و مقررات کار کشورمان وارد شده و از طریق رویه‌های صحیح قابل اجرا خواهد بود.

کتاب حاضر از جمله کتاب‌های مناسبی است که در طول سالیان اخیر در حوزه حقوق کار تطبیقی با تلاش درخور تقدیر خانم دکتر کتایون رهوری دانش آموخته دکترای حقوق عمومی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک نگاشته شده که می‌تواند برای مطالعه دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکترای رشته حقوق عمومی خصوصا برای علاقمندان به مطالعات تطبیقی در حوزه حقوق کار مفید باشد.

امیدواریم که با توجه به موضوعات حایز اهمیت مذکور در این کتاب ضمن بالا بردن سطح آگاهی دانشجویان، محققین و اندیشمندان حوزه حقوق عمومی و حقوق کار شاهد ادامه تحقیق و مطالعات روزافزون و بسط و توسعه تحقیق در زمینه حقوق کار تطبیقی در میان پژوهشگران گرانقدر باشیم.

دکتر سیدمحمد هاشمی